

Beskæftigelsesministeren skønmalder lediges jobmuligheder

I en nyligt offentliggjort analyse fra Beskæftigelsesministeriet fremgår det, at det kun tager 3-4 uger ekstra at komme ud af ledighedskøen, end da ledigheden var rekordlav. AE's beregninger viser, at den forventede tid på dagpenge er steget fra godt 13 uger i april 2008 til over 30 uger i oktober 2010. De forsikrede ledige kan derfor i gennemsnit se frem til 17 uger mere i ledighedskøen, hvilket er langt mere end en fordobling siden bundniveauet i april 2008. Beskæftigelsesministeren giver derfor et skønmaleri af de lediges jobmuligheder.

af Senioranalytiker **Jes Vilhelmsen**

22. februar 2010

Analysens hovedkonklusioner

I en nyligt offentliggjort analyse fra Beskæftigelsesministeriet fremgår det, at det kun tager 3-4 uger ekstra at komme ud af ledighedskøen, end da ledigheden var rekordlav. AE's beregninger viser en langt mere dystre udvikling.

- AE's beregninger viser, at forsikrede nyledige i oktober 2009 kunne forvente at være på dagpenge i 30,7 uger i gennemsnit. Siden april 2008, hvor den forventede varighed nåede lavpunktet med 13,4 uger, er den forventede varighed steget med over 17 uger eller knap 130 procent. Den forventede tid på dagpenge er derfor langt mere end fordoblet på halvandet år.
- Indvandrere, seniorer og mænd har de længste ledighedsperioder. Indvandrere fra ikke vestlige lande kan i gennemsnit forvente at være på dagpenge i 38,4 uger, mens de 50-59-årige kan se frem til 36,5 uger i ledighedskøen, og mændene kan se frem til ledighedsperioder på 32,8 uger.

Kontakt

Senioranalytiker
Jes Vilhelmsen
Tlf. 33557721
Mobil 30687095
jv@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Beskæftigelsesministeren skønmer lediges jobmuligheder

I en nyligt offentliggjort analyse fra Beskæftigelsesministeriet fremgår det, at det kun tager 3-4 uger ekstra at komme ud af ledighedskøen, end da ledigheden var rekordlav¹. AE's beregninger af den forventede varighed for de forsikrede ledige viser en langt mere dystre udvikling. Først i analysen beskrives AE's beregninger af den forventede varighed, hvorefter forskellene til Beskæftigelsesministeriets tal belyses.

AE's beregninger viser, at forsikrede nyledige i oktober måned 2009 i gennemsnit kunne forvente at være på dagpenge i 30,7 uger, når der korrigeres for sæsonmæssige udsving. Den forventede tid på dagpenge er steget med over 17 uger siden april 2008, hvor nyledige kunne forvente at gå ledig i 13,4 uger. Den forventede tid i ledighed er derfor langt mere end fordoblet på halvandet år. Som det fremgår af figur 1, har den forventede varighed de seneste måneder stabiliseret sig i omegnen af 30 uger. AE's beregningsmetode svarer helt overordnet til den beregningsmetode, som Danmark Statistik anvender, og giver stort set samme resultater, som dem Danmarks Statistik finder frem til medio 2009²

Da den forventede varighed er beregnet som et gennemsnitstal for alle forsikrede ledige, vil der blandt de ledige være stor variation, i den tid man er ledig. Nogle ledige forlader ledighedskøen efter ganske kort tid, mens andre vil hænge fast i ledighed gennem lang tid.

Figur 1. Forventet tid som nyledig opgjort i uger, forsikrede ledige, juli 2006 - oktober 2009

Anm: Ledighedsperioderne er afgrænset ved, at fire uger uden dagpenge hhv. starter eller afslutter et ledighedsforløb. Opgjort på dagpengemdr. Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Som det også fremgår af figuren, var der et fald i den forventede varighed hen imod sommerferien 2009. Det skal formentlig ses i lyset af det kraftigt faldende antal ledige på arbejdsfordelingsordninger i den periode³.

¹ "Det tager 3-4 uger ekstra at komme ud af ledighedskøen", Beskæftigelsesministeriet, den 16. februar 2010.

² "Arbejdsløshed - ny analyse af ledighedsforløb", Danmarks Statistik, november 2009.

³ I maj 2009 var der lige over 19.000 personer på arbejdsfordelingsordninger, mens der i juli 2009 var godt 11.000 personer, jf. Jobindsats.dk. Det medførte en stor afgang fra ledighed, der trak den forventede varighed ned.

Forskellen mellem AE's og Beskæftigelsesministeriets beregninger af den forventede tid i ledighed skal dels ses i sammenhæng med, at Beskæftigelsesministeriets tal er opgjort i august måned i 2008 og 2009, mens AE's tal er opgjort frem til oktober 2009. Beskæftigelsesministeriets tal fanger derfor ikke den seneste udvikling i ledigheden, hvor den forventede varighed har været stigende. Derudover sammenligner Beskæftigelsesministeriet ikke med den måned, hvor den forventede varighed var lavest. Beskæftigelsesministeriets tal giver derfor et mere rosenrødt billede af ledighedsudviklingen, der ikke afspejler de helt aktuelle forhold.

Beskæftigelsesministeriets beregninger omfatter også arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere. Hvis vi også tager de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere med i vores beregning, var den forventede varighed lige over 30 uger i oktober 2009, hvilket er omkring 10 uger højere end niveauet fra oktober 2008. Den samlede vurdering er derfor, at Beskæftigelsesministeren giver et skønmaleri af de lediges jobmuligheder, der ikke afspejler den aktuelle udvikling på arbejdsmarkedet.

Indvandrere, seniorer og mænd har de længste ledighedsperioder

Som det fremgår af tabel 1 er der stor forskel på, hvor mange uger man kan forvente at være ledig, når man sammenligner mellem køn, alder og etnicitet. Tabellen viser blandt andet, at mænd kan forvente at gå ledige i længere tid end kvinder, og at indvandrere fra ikke-vestlige lande kan forvente at gå ledige i væsentligt længere tid end etniske danskere, og jo ældre man er, des længere må man forvente at gå ledig⁴.

Dagpengeberettigede indvandrere fra ikke vestlige lande kan i gennemsnit forvente at gå ledige i 38,4 uger, og de 50-59-årige kan forvente, at de skal være ledige i 36,5 uger, mens mændene kan se frem til 32,8 uger i ledighedskøen. Med en stigning på 155 procent er den forventede tid i ledighed steget procentvist mest blandt mændene. Opgjort i antallet af uger er den forventede varighed steget mest blandt de 50-59-årige, hvor den forventede varighed er steget med 20,8 uger.

Tabel 1. Forventet varighed på alder, etnicitet og køn (sæsonkorrigeret)

	apr-08	okt-09	Ændring i uger	Ændring i pct.
Mænd	12,9	32,8	20,0	155,3
Kvinder	14,1	28,6	14,5	102,5
Etniske danskere	12,8	29,8	17,0	133,0
Indvandrere fra vestlige lande	15,3	32,8	17,5	114,5
Indvandrere fra ikke vestlige lande	19,2	38,4	19,3	100,5
Under 30 år	11,4	26,8	15,5	136,0
30-39 år	13,7	29,4	15,7	114,2
40-49 år	13,4	31,5	18,1	134,6
50-59 år	15,7	36,5	20,8	133,1
Over 60 år	12,7	23,5	10,8	85,3
I alt	13,4	30,7	17,3	128,4

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriet DREAM.

⁴ Den forventede tid i ledighed er relativt lav blandt de over 60-årige. Det skal ses i sammenhæng med, at mange over 60-årige går på efterløn fra ledighed.

Hvis vi skal sikre, at arbejdsløsheden ikke bider sig fast på et permanent højere niveau er det vigtig, at den aktive arbejdsmarkedspolitik virker. Som det fremgår af analysen, er ledighedsperioderne langt mere end fordoblet på halvandet år, og antallet af langtidsledige har de seneste måneder været i kraftig vækst. Al erfaring viser, at jo længere tid man er ledig, des vanskeligere er det at komme i job, og dermed har de langtidsledige en øget risiko for at blive marginaliseret i forhold til arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt, at de ledige opkvalificeres under ledighedsforløbet, så de er i spil til de ledige jobs, når konjunkturerne igen vender. Uddannelse og opkvalificering, herunder en større brug af jobrotationsordninger, er derfor vejen frem i den aktive arbejdsmarkedspolitik.

Derudover står vi stadig på bunden af den værste økonomiske vækstkrise i nyere tid. Selvom vi havde en pænt positiv vækst i økonomien i 3. kvartal 2009, er det for tidligt at konkludere, at der for alvor er kommet gang i hjulene igen. Vi må derfor advare regeringen mod, at man begynder at stramme op allerede i 2011. Man bør vente til, der er kommet ordentlig gang i væksten, og til dette har manifesteret sig i en tydelig vending på arbejdsmarkedet. Bliver der strammet for tidligt, risikerer vi ikke alene at kvæle opsvinget, vi risikerer også at få yderligere længerevarende skader på det danske arbejdsmarked med flere langtidsledige, flere marginaliserede, flere der trækker sig fra arbejdsmarkedet osv.

Bilag om beregningsmetoden

Den forventede varighed er beregnet for samtlige ledige i de enkelte uger (stock sample), og ikke kun for personer, der har startet deres ledighedsforløb i den pågældende periode (flow sample). Derudover har vi brugt det aktuelle afgangsmønster fra ledighed til at beregne den forventede varighed. Denne fremgangsmåde gør det muligt at beregne den forventede varighed over den samlede dagpengeperiode på fire år. Nedenfor er den forventede varighed for en nyledig beregnet, som et årsgennemsnit i stedet for et månedsgennemsnit.

En anden fremgangsmåde måde ville være at beregne den forventede varighed for de personer, der faktisk blev nyledige i de enkelte år. Problemet med denne fremgangsmåde er dog, at vi kun har mulighed for at følge hver enkelt ledig i forholdsmæssig kort tid. Det vil derfor være forbundet med relativ stor usikkerhed at forudsige den forventede varighed flere år frem i tiden med denne beregningsmetode.

I bilagstabel 1 har vi sammenlignet de to forskellige metoder i perioden fra 2000 til 2005. Som det fremgår af bilagstabel 1, synes der at være god overensstemmelse mellem de to metoder.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nyledige	29,4	30,0	31,2	31,9	30,3	27,1				
Alle ledige	28,6	28,4	28,8	31,9	31,3	28,6	24,4	20,1	15,2	22,2

Anm: Se anmærkning i figur 1. "Nyledige" er baseret på et flowsample, mens "alle ledige" er baseret på et stocksample. I beregningen af den forventede varighed har vi benyttet forskellige beregningsmetoder. År x dækker over den rullende årperiode fra uge 32 i år x-1 til uge 31 i år x.
Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Forskellen i den forventede varighed mellem de to metoder, skal som nævnt ses i sammenhæng med, at den ene metode omfatter nyledige i et givent år (flow sample), mens den anden metode omfatter alle ledige i året (stock sample). Beregningen af den forventede varighed for de "nyledige" i fx 2005 afspejler, at de efterfølgende år var præget af højkonjunktur og lavere ledighed, mens den forventede varighed for "alle ledige" i 2005 afspejler det aktuelle afgangsmønster i året. Samlet set er det derfor vores vurdering, at der er god overensstemmelse mellem de to metoder.

Afgangskriteriet fra ledighed er defineret som fire uger uden dagpenge. Hvis afgangskriteriet i stedet var sat til syv uger ville den forventede varighed være godt 26 uger i stedet for godt 22 uger i 2009. Med den antagelse ville den forventede varighed være steget med 10 uger i forhold til året før, som der fremgår af bilagstabel 2. Beregningsforudsætningerne har derfor stor betydning for resultatet.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
4 ugers kriterium	28,6	28,4	28,8	31,9	31,3	28,6	24,4	20,1	15,2	22,2
7 ugers kriterium	32,5	32,2	32,9	36,6	36,1	32,7	27,4	22,3	16,7	26,3

Anm: Se anmærkning i bilagstabel 1.
Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

På trods af, at det anvendte datagrundlag (Beskæftigelsesministeriets DREAM) er meget detaljeret, findes der ikke oplysninger om beskæftigelse, lediges brug af "seks ugers selvvalgt uddannelse, og op-

lysninger om arbejdsgiverbetalt ferie, som mange nyledige har ret til. Med et afgangskriterium på fire uger uden dagpenge, ved vi reelt ikke, om den ledige deltager i et uddannelsesforløb under "seks ugers selvvalgt uddannelse", er på arbejdsgiver betalt ferie eller er kommet i job. Når der bruges et afgangskriterium på syv uger er vi sikre på, at den ledige ikke deltager i et uddannelsesforløb under "seks ugers selvvalgt uddannelse", men omvendt risikerer vi i større grad, at se bort fra perioder, hvor den ledige faktisk er i ordinær beskæftigelse.